

39/2013. (V. 31.) EMMI rendelet
a Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer működéséről

A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 100. § (3) bekezdés *n*) pontjában kapott felhatalmazás alapján, az egyes miniszterek, valamint a Miniszterelnökséget vezető államtitkár feladat- és hatásköréről szóló 212/2010. (VII. 1.) Korm. rendelet 41. § *j*) pontjában meghatározott feladatkörömben eljárva a következőket rendelem el:

1. § (1) A Könyvtárellátási Szolgáltató Rendszer (a továbbiakban: KSZR) a megyei könyvtár és az illetékességi területén lévő, 5000 főnél kisebb lakosságszámú település (a továbbiakban: kistélepülés) önkormányzata (a továbbiakban: kistélepülési önkormányzat) között kötött megállapodás (a továbbiakban: kistélepülési megállapodás) alapján – a muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Kultv.) 64. § (2) bekezdés *b*) pontjában foglaltak megvalósítása érdekében – működő szolgáltatói rendszer a nyilvános könyvtári ellátás kötelező települési önkormányzati feladatának biztosításához.

(2) A kistélepülési megállapodás alapján a megyei könyvtár által a nyújtott szolgáltatásokat, valamint a kistélepülési önkormányzat által a Kultv. 64. § (3) bekezdése alapján működtetett könyvtári, információs és közösségi hely elnevezésű könyvtári szolgáltató helyre (a továbbiakban: szolgáltató hely) vonatkozó követelményeket e rendelet állapítja meg.

(3) A megyei könyvtár által a kistélepülési megállapodás alapján nyújtott szolgáltatások fedezetét a központi költségvetésről szóló törvény biztosítja.

(4) A megyei könyvtár szolgáltatásait a megyei könyvtárral kötött külön megállapodás alapján a nemzetiégi könyvtárat fenntartó nemzetiégi önkormányzat is igénybe veheti megfelelő kínálatú és minőségű könyvtári szolgáltatások biztosítására irányuló fenntartói feladatainak ellátásához.

2. § A KSZR működésének alapelvei:

a) a könyvtári szolgáltatások korszerű és széleskörű választékának és minőségének biztosítása,

b) egységes, költséghatékony dokumentum- és információs szolgáltatás megszervezése,

c) teljes körű, szakszerű és pontos számítógépes nyilvántartás, statisztikai adatszolgáltatás, adatelemzés,

d) a megfelelő szakismeretekkel rendelkező emberi erőforrás biztosítása,

e) a használói elégedettség rendszeres mérése,

f) a szolgáltatások színvonalas, rendszeres népszerűsítése, a lakosság sokoldalú tájékoztatása,

g) a források felhasználásának átláthatósága.

3. § A kistélepülési önkormányzat a Kultv. 64. § (2) bekezdés *b*) pontja szerinti feladata keretében a lakosság számára az alábbi könyvtári szolgáltatásokat nyújtja:

1. könyvtári dokumentumok (könyvek, újságok, folyóiratok, CD, DVD, idegen nyelvű, nemzetiégi és egyéb könyvtári dokumentumok) helyben történő használata, kölcsönzése,

2. elektronikus könyvtárak és adatbázisok használata,

3. egyéni információs kérések teljesítése,

4. interaktív, interneten igénybe vehető könyvtári szolgáltatások (elektronikus kérés, értesítés a kért dokumentum hozzáférhetőségéről, tájékoztatás kérése, kölcsönzés meghosszabbítása, értesítés a kölcsönzési idő lejáratáról, értesítés a rendezvényekről, programokról stb.),

5. könyvtári dokumentumok előjegyzése,

6. az Országos Dokumentumellátási Rendszer szolgáltatásainak igénybe vétele, könyvtárközi dokumentumszolgáltatás,
 7. számítógép- és internethasználat,
 8. könyvtári, helyismereti, ügyintézési és egyéb információszolgáltatás,
 9. tájékoztatás az információkeresés ismereteiről, a tudományos kutatás vagy az egyéni tanulás támogatása,
 10. tájékoztatás a könyvtári rendszer szolgáltatásairól,
 11. a megyei könyvtári közös katalógus és a helyi állományfeltáró eszközök használata,
 12. könyvtári szolgáltatások a fogyatékkal élők számára,
 13. fénymásolás, nyomtatás, szkennelés,
 14. olvasás iránti érdeklődés felkeltését, fejlesztését szolgáló egyéni és közösségi foglalkozások,
 15. gyermekfoglalkozások,
 16. a szabadidő kulturált eltöltésének lehetősége,
 17. könyvtári közösségi, közművelődési rendezvények, programok.
4. § (1) A 3. § szerinti szolgáltatások teljesítése érdekében a megyei könyvtár kistélepuségi megállapodás szerint igénybe vehető szolgáltatásai:
1. dokumentumszolgáltatás (könyvek, időszaki kiadványok, audiovizuális, elektronikus dokumentumok biztosítása),
 2. a digitális írástudás, az információs műveltség elsajátításának, az egész életen át tartó tanulás folyamatának segítése, könyvtárhasználat ismertetése,
 3. tájékoztatás az Országos Dokumentumellátási Rendszerről, az országos lelőhely-nyilvántartás működéséről,
 4. könyvtárközi kölcsönzés keretében az egyedi dokumentumokra vonatkozó kérések teljesítése, közvetítése,
 5. az oktatásban, képzésben részt vevők információellátásának segítése, tájékoztatás a tudományos kutatás és az adatbázisokból történő információkérés lehetőségéről,
 6. a szolgáltató helyre vonatkozó adatok és információk közzététele a megyei könyvtár honlapján,
 7. a könyvtári szolgáltatásokról információk biztosítása a kistélepuségi önkormányzat honlapján, különös figyelemmel az új és az ingyenesen igénybe vehető szolgáltatásokra, továbbá a fogyatékkal élők és a nemzetiséghez tartozókat érintő információkra,
 8. a könyvtári állomány nyilvántartása, feltárása, gondozása, ennek keretében a beszerzett újdonságok nyilvántartásba vétele, elektronikus katalógusban való közzététele az interneten, állományellenőrzés elvégzése, – szükség szerint – kivonás az állományból,
 9. a településre és a megyére vonatkozó helyismereti információk biztosítása, digitalizálása,
 10. tájékoztatás a könyvtári rendszerben elérhető adatbázisokról,
 11. speciális könyvtári szolgáltatások, dokumentumok, eszközök biztosítása a fogyatékkal élők számára,
 12. a lakosság érdeklődésének megfelelő kulturális, közösségi, közművelődési rendezvények és egyéb programok, kiállítások szervezése,
 13. az olvasáskultúra fejlesztését támogató programok szervezése, az olvasás, a tanulás, a közösségi élet támogatása, a civil önszerveződések segítése,
 14. a szolgáltató hely bevonása az országos és térségi szakmai programokba,
 15. a könyvtári személyzet rendszeres képzése, továbbképzése,
 16. tájékoztatás a pályázati lehetőségekről,
 17. szakmai tanácsadás,
 18. statisztikai adatszolgáltatás,

19. a könyvtári szolgáltatásokhoz szükséges informatikai eszközök, kis értékű tárgyi eszközök, szakmai és egyéb anyagok, nyomtatványok beszerzése,

20. a megyei könyvtár által a kistélepülési megállapodásban vállalt további szolgáltatás.

(2) A megyei könyvtárnak rendelkeznie kell a kistélepülési megállapodás alapján vállalt, az (1) bekezdés szerinti szolgáltatások teljesítéséhez szükséges berendezéssel, technikai felszereltséggel, szállítóeszkővel, valamint szakképzett könyvtárossal.

5. § (1) A szolgáltató hely alkalmas a KSZR keretében igénybe vett szolgáltatások fogadására, ha

a) rendelkezik a könyvtári dokumentumok tárolására szolgáló eszközökkel, valamint az egyéni helyben használatot biztosító és a közösségi programok során használható bútorzattal,

b) rendelkezik a 3. §-ban meghatározott szolgáltatások nyújtására alkalmas műszaki felszereléssel,

c) rendelkezik internet- és telefonkapcsolattal,

d) a lakosság számára nyújtott könyvtári szolgáltatásokra és az igénybe vett szolgáltatások fogadására alkalmas, tiszta és rendezett,

e) komfortos, megfelelő fűtéssel, világítással rendelkezik,

f) közterületről akadálymentesen megközelíthető és

g) a szolgáltató helyen a kistélepülési önkormányzat

ga) 1500 fő alatti lakosságszámú kistélepülésen legalább érettséggel,

gb) 1500–2500 fő közötti lakosságszámú kistélepülésen középfokú szakirányú végzettséggel,

gc) 2500 fő feletti lakosságszámú kistélepülésen közalkalmazotti jogviszonyban, felsőfokú végzettséggel és könyvtáros szakképzettséggel

rendelkező személyt foglalkoztat.

(2) A kistélepülési önkormányzat – a kistélepülési megállapodás alapján – az (1) bekezdés g) pont ga)–gc) alpontja szerinti személy foglalkoztatásával

a) gondoskodik a szolgáltató hely nyitva tartásáról,

b) rendszeresen kapcsolatot tart a megyei könyvtárral,

c) javaslatot tesz könyvtári dokumentumok beszerzésére,

d) javaslatot tesz a könyvtári és a könyvtárhoz kapcsolódó közművelődési programok szervezésére,

e) ügyel a könyvtári dokumentumok raktári rendjének megőrzésére,

f) ügyel az állomány és a szolgáltató hely rendjének megőrzésére,

g) statisztikai adatokat gyűjt és határidőre továbbítja a megyei könyvtárnak,

h) negyedévente legalább egy alkalommal részt vesz az alapszolgáltatásokon túli programok fogadásában, szervezésében, saját szervezésű közösségi program lebonyolításában.

(3) A szolgáltató hely rendszeresen, a felhasználók többsége számára megfelelő időpontban tart nyitva. A szolgáltató hely heti nyitvatartási óraszámát a kistélepülési megállapodás rögzíti.

6. § (1) A megyei könyvtár a kistélepülési megállapodásban foglalt módon, korszerű könyvtári szolgáltatások nyújtására alkalmas felszereltséggel, számítógéppel, internetkapcsolattal és szakképzett könyvtárossal rendelkező, mobil szolgáltató eszköz KSZR keretében történő működtetésével segítheti a kistélepülési önkormányzatot az 5. § (1) és (2) bekezdésében foglaltak teljesítésében.

(2) A mobil szolgáltató eszköz által nyújtott szolgáltatásokat és a szolgáltató hely részére – legalább kéthetente 1,5 óra időtartamban – történő rendelkezésre állás idejét a kistélepülési megállapodás rögzíti.

7. § (1) A megyei könyvtár éves tervet készít a KSZR tárgyévi működéséről, a kistéleplések számára nyújtott szolgáltatásokról. Az éves terv tartalmazza a KSZR szolgáltatásait, az egyes kistélepléseken megvalósítani tervezett szolgáltatásfejlesztéseket, a megyei könyvtár által a kistéleplések számára elvégzett központi feladatokat, az alszámlán kezelt, központi költségvetési támogatás egységes feladatalapú felhasználási tervét és a szolgáltatások minőségének biztosítását megvalósító módszereket.

(2) A kistéleplési megállapodás megkötése és módosítása során figyelemmel kell lenni az (1) bekezdés szerinti éves tervben foglaltakra. A kistéleplési önkormányzat és a megyei könyvtár évente felülvizsgálják az igénybe vett szolgáltatások körét.

(3) A kistéleplési megállapodás határozott vagy határozatlan időre köthető. A kistéleplési megállapodást a kistéleplési önkormányzat legkésőbb 3 hónappal az év vége előtt felmondhatja az év végére. A megyei könyvtár a kistéleplési megállapodásban vállalt szolgáltatásokat szüneteltetheti, ha a kistéleplési önkormányzat a szolgáltató hely nyitva tartását nem biztosítja.

(4) A megyei könyvtár beszámolót készít a KSZR előző évi működéséről. A beszámolót, valamint az (1) bekezdés szerinti éves tervet a tárgyévi március 31-éig megküldi a kultúráért felelős miniszternek (a továbbiakban: miniszter).

(5) A megyei könyvtár a KSZR által az előző évben nyújtott szolgáltatásokról évente május 31-éig tájékoztatót készít a kistéleplési önkormányzat számára.

(6) A miniszter az éves terv és a (4) bekezdés szerinti beszámoló alapján, valamint a könyvtári szakfelügyelet keretében ellenőrzi az (1)–(3) bekezdésben foglaltak megvalósulását.

8. § (1) A megyei könyvtár az általa nyújtott KSZR szolgáltatások megszervezéséhez igénybe veheti városi könyvtár közreműködését egyes, a városi könyvtárral kötött megállapodásban rögzített feladatok ellátására.

(2) A megyei könyvtár csak olyan feladatok ellátására veheti igénybe a városi könyvtár közreműködését, amelyek ellátása ezen a módon hatékonyabb és gazdaságosabb.

(3) A városi könyvtár által az (1) bekezdés alapján ellátott feladatok költségeinek fedezetéről a megyei könyvtár gondoskodik.

9. § A kistéleplési önkormányzat a települési közkönyvtári és iskolai könyvtári feladatokat együttesen ellátó szolgáltató helyre is igénybe veheti a megyei könyvtár által nyújtott KSZR-szolgáltatásokat. Az iskolai könyvtári feladatokhoz igénybe vett szolgáltatásokat és finanszírozásukat a megyei könyvtárral kötött külön megállapodásban kell szabályozni.

10. § A miniszter minden év február 28-áig az általa vezetett minisztérium honlapján közzéteszi a tárgyévi január 1-jén hatályos kistéleplési megállapodással rendelkező kistéleplési önkormányzatok listáját.

11. § (1) Ez a rendelet a kihirdetését követő 10. napon lép hatályba.

(2) Az 5. § (1) bekezdésében foglaltak teljesítése során a kistéleplési önkormányzat gondoskodik arról, hogy a többcélú kistérségi társulás mozgókönyvtári támogatásából a kistéleplés számára biztosított könyvtári állomány és egyéb ingóságok továbbra is rendelkezésre álljanak a település nyilvános könyvtári ellátására.

(3) Ha a kistéleplési önkormányzat e rendelet hatálybalépésekor a szolgáltató helyre vonatkozó, 5. § (1) bekezdés szerinti valamennyi követelményt nem tudja biztosítani, a kistéleplési megállapodás a kistéleplési önkormányzat lehetőségeinek figyelembevételével megállapíthatja a hiányzó követelmények teljesítésének módját és legkésőbb 2018. december 31-éig tartó ütemezését.

(4) A megyei könyvtár a kistéleplési megállapodások előkészítésére vonatkozó eljárása keretében 2013. október 31-éig elkészíti a szolgáltató helyek 5 évre szóló szolgáltatásfejlesztési tervét.

(5) A 7. § (1) bekezdése szerinti éves tervet és a 7. § (5) bekezdése szerinti éves tájékoztatót a 2013. évben e rendelet hatálybalépését követő 30. napig kell a miniszternek megküldeni, illetve elkészíteni.